

Feszültség II.

Készítette: Litauszki Ágnes

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Képi ábrázolás, Építészeti síküveg szakirány, III. évfolyam

Témavezető: Kovács Keve DLA, docens

Ezen munkám egy korábbi „doboz”-om nyomán készült.

Az előző mű bár sikeres munkának tekinthető, mégis úgy tűnt, rejt magában további lehetőséget. Így a már elkészült munka alapul szolgált, mind technológiai, mind pedig kompozíciós szempontból nyújtva mintát.

Az át-azaz tovább alakítás során a gondolatisága is változott- habár alapjai ugyanazok, ahogyan ezt a következő leírásból is látszik -. Immár nem csupán szerkezeti egységként vélem feltételezni a kialakított vonalstruktúrát, mely épület alapjaként funkcionál. Számításba vettem azokat a rendszereket, melyekben a hálóknak, struktúráknak a felépítésen túl egyéb szerepe is lehet. Így jutva a küldés, átadás fogalmához, mely - többek között - *feszültség* fogalmát tartalmazza.

A feszültség fizikai jelensége számos módon van jelen., így például az üveg anyagából adódó mechanika tulajdonságainak – felületi feszültség – egyike, de az idegrendszer működésének egyik feltétele. Az idegpályákon ugyanis ingerültként megjelenő reakció - a külső hatásokra reagálva - neurontól neuronig szállítja a kapott információt Az imént említett értelemről az is következtethető, hogy egyszersmind a vonalak sokasága mintegy továbbító funkciót is betölt, bennük üzenetek hullámozása van láthatatlanul jelen.

Az alkotófolyamat kiindulási pontja környezetem folyamatos, érdeklődéssel való figyelése, valamint vizsgálata. Olyan, az ember által teremett véletlen konstrukciók keresése és felfedezése, melyek ugyan sík képként jelennek meg, egy-egy tükröződés formájában vagy árnyékként – akár a házfalon, vagy járdán, legyen bármely felület -, de térhatást keltenek. Ezek a véletlen megnyilvánulások a figyelmem megragadásával mintegy tülekednek azért, hogy a két dimenzióból a háromdimenziós „valóságba”, illetve világba lépjenek. Elmémben kitüremkedve feszülnek a járdán, falakon, megtört felületek sokaságán a képek.

Az elkészült munka a festés és homok fűvás technikájával apellálva próbálja megjelentetni az általam észlelt látvány releváns vonásait. Vonások ezek, melyek hol keskeny, hol szélesebb vonalakban nyilvánulnak meg, olykor foltokká olvadva össze hoznak létre formát.

A megalkotott tárgy egy valós térként is elképzelhető hely üveg közé zárt kicsinyített mása, annak makettje. Az általa tartalmazott tagolások attól függően, mennyire akarják azt felnagyítani, különböző hatást váltanak ki. A létrehozott rendszer dinamikája akár felgyorsítható pulzáló és lüktető hatást kelthet, amennyiben a meglévő konstrukció egészét

nem csak egyszer, de többször is felhasználjuk. A többszörös alkalmazás a sűrűsödés valamint a ritkulás fogalmait adja, felváltva eredményezve zártabb és levegősebb térrészeket.

Az esetleges felhasználás milyenségét meghatározza az anyagválasztás, illetve az anyagok párosítás. A technika korában szinte magától értetődő lenne a „jövő design”-jának alkalmazása, így a fém tartószerkezetek üveggel való kombinálása, a futurisztikus élmény elérése érdekében. Ezt a lehetőséget is szemlélteti és magában rejt a „makett”, mely gondolatot nem csak az anyaga, de a geometrikus kompozíció is megerősít. Ugyanakkor a technika ezen erőteljes megnyilvánulása mellett – akár az, amit a XIX. századi mérnök építészet is prezentál – egy markánsan eltérő, mégis ugyanolyan alapelemekkel apelláló finom és lágy struktúrát is eredményezhet.

A konkrét épület mellett térbe illeszthető tárgyak, funkcionális szövedék is létrejöhetnek, melyek az összetételt hangsúlyozzák - mindazt, amire építeni lehet - , mértani formák, síkok, egyenesek által, világosan megmutatva a struktúrát.

A látható szerkezet mellett fontos kiemelni az olykor láthatatlant, ami mégis benne fogantatik. A térrendszerek egy másik eleme, mely a látványt gazdagítja a szerkezet révén létrejött fény-árnyék hatások. Ezek nem csak megnyithatják a virtuális teret, de le is zárhatják, akár labirintusszerű élményt generálva, így egy másik fajta funkciót és élményt adva az épületnek.

Elgondolkodtató számomra, hogy környezetünk egységei meghatározott szerkezetre épülnek fel. Amiként az ember rendelkezik csontvázsal, úgy rendelkezhet akár egy műalkotás is vázrendszerrel. Míg azonban a biológiai lényekben funkcionálisan alakultak ki ezen szerkezeti felépítések, addig elgondolkodtató, hogy, jelen esetben egy üvegből készült tömbben létrehozott vázrendszer kialakítása milyen szempontok alapján is történhet. Ekkor kapcsolódik be a vizualitás szerepe a gondolatmenetbe, tehát azok fogalmak, melyek a műalkotások sikerét, kulcsát jelenhetik, így a kompozíció

A konstruktivizmus jelszavából kiindulva kerestem példaadó munkákat, melyekhez mérten alakulhatott alkotásom. Ezen keresgélések során jutottam el Kassák Lajos kijelentéséhez: „ Az új forma az architektúra. ” Ugyanakkor felmerül a kérdés, napjainkban a 20. század első felének avantgárdja milyen létjogosultsággal szerepelhet. Szellemi vonatkozása bármely jelenben időszerű, ugyanis bármely kort is vizsgálunk, az a szebbre és

jobbra vágyva elvonatkoztat saját jelenétől, utópiákat kreálva álmaiknak. Ezen elgondolások formai megnyilvánulásai térhetnek el.

A vonalak rendszerében olyan együttest kívántam létrehozni, melyek különböző nézőpontokból is egységet alkotnak. Folyamatosan kapcsolatot szerettem volna kialakítani, azonban sok esetben megszakadnak ezek az átívelések, mintegy azt eredményezve, hogy a vonalhálóban futó információ megreked. Ugyanis a struktúra megjelenése, ahogy a szem követi az irányokat, mintha dróton húznák azt, meghatározott úton, vezetéken halad. A vezetékek szó feszültséget rejt magába, mely információt hordoz. Információt, mely a jelen állapot tovább lépését sejteti, így hova létre egy esetleges újabb munkát, a gondolkodás menetét újabb síkra terelve, melyek végülis újabb alkotást eredményeznek.

Már maga a tervezés is több lépcsőben zajló folyamat. Akármilyen anyaggal is dolgozzon az ember, még ha az első is lesz a legmegfelelőbb, szükség van vázlatok sokaságára, mert egy gondolat, nem gondolat. De amiként az első firka lehet a végleges forma, aként az első – a munkát alátámasztó – bevillanó gondolat is helyes lehet, az azt követő gondolatmenet kontextusában.

Az üveg anyagával való gondolkodás jó térlátást igényel, habár a 3D tervezős programok világában ma már néhány kattintással elkészíthető tervünk. Azonban magával az anyaggal való modellezés úgy gondolom elengedhetetlen, bár nem egyszerű. Nem csupán anyagából adódóan, de a megmunkálást igénylő technikákat tekintve is. Akár szeszélyesnek is lehetne nevezni. A beégetett festék, a rossz maszkolás okozta nem kívánatos homokfűvás nyomok, az UV-ragasztás elcsúszása, mind-mind dühítő apróságok, melyek azonban maradandóan ott díszlegnek egy jártasságot még nem szerzett, tanuló éveiknek elején járó munkáján. A véletlenek ugyanakkor újabb lehetőségeket implikálnak

A második munka elkészültével elgondolkodtunk a sorozatként való megjelenítésén. A „Konstrukció” című munkámmal való hasonlóságok mellett – melyek tulajdonképpen észrevehetetlen, apró pontosítások – azonban olyan egyedi jeleket mutat –, mely nem eredményez összekapcsolást azzal, önmagában is mutat, és megállja a helyét külön posztamensen. Ugyanis szerves összefüggés nincs a kettő között, nem egymásból adódnak. A gondolatiság példáját tükrözik a munkák. Olyan darabok/vázlatok ezek, melyek ha lenne rá mód lehetőség – akár egy grafika vagy festmény esetében – alkotások sokaságának lennének az első darabjai. A létrejöttük különleges volta miatt azonban egyedi alkotások példái maradnak „csupán”.